

Název : Přípravenost FN Brno na katastrofy po 11. 9. 2001 a integrovaný záchranný systém

Autor : **MUDr. Jan Burian**, Fakultní nemocnice Brno

Teroristický útok na Světové obchodní centrum v NY dne 11. 9. 2001 výrazně aktualizoval připravenost a spolupráci IZS a všech ostatních složek, uvedených v zákoně č. 239/2000 Sb. o IZS.

Nemocnice jako zdravotnické zařízení lůžkového typu je nedílnou součástí záchranného řetězce a stává se cílovým zařízením, které je schopno poskytnout odbornou lékařskou pomoc velkému počtu postižených osob v případě různých havárií a katastrof.

FN Brno bere všechny současné hrozby – ozbrojený, chemický, biologický, případně jaderný terorismus – velmi vážně, pečlivě analyzuje možnosti hromadného příjmu postižených osob a promítá je do svého traumatologického plánu. Hromadný příjem postižených osob vyžaduje dokonalou připravenost FN Brno ve třech základních oblastech - organizační, personální a materiální.

Pokusím se k uvedeným oblastem stručně vyjádřit.

Organizační připravenost je dána kvalitou managementu FN Brno a znamená rychlý přechod nemocnice na krizový režim po přijetí výzvy od operačního střediska příslušné zdravotnické záchranné služby a posouzení rozsahu požadované pomoci. Jedná-li se o menší rozsah katastrofy – do 20 zraněných – situace je zvládána aktivací personálu chirurgických a interních oborů v rámci stávajících kapacit. V případě poškození velkého rozsahu – desítky až stovky zraněných – se provádí:

- vyrozumění členů krizového štábu FN Brno,
- zahájení činnosti pracovníků FN Brno podle traumatologického plánu, tj. příprava všech pracovišť na hromadný příjem postižených osob,
- zvyšování kapacity lůžek
 - ◆ využití lůžek, která nejsou při běžném provozu obsazena pacienty (k dispozici ihned),
 - ◆ propuštění pacientů, jejichž zdravotní stav bezpodmínečně nevyžaduje hospitalizaci (v denní době do 3 hodin, v noci do 8 hodin),
 - ◆ instalace dalších lůžek do vhodných prostorů – společenských místností, čekáren apod. (do 24 hodin).

Personální připravenost je dána odbornými kvalitami zdravotnického personálu FN Brno a sebraností zdravotnických (operačních) týmů, které jsou zvyklé spolupracovat i v běžném provozu.

Stupně organizační a personální připravenosti jsou v době vzniku krizové situace objektivně dány personálním obsazením nemocnice a jejich kvalita se může měnit v čase relativně pomalu.

Vedle toho materiální připravenost může výrazným způsobem ovlivnit pomoc poskytovanou postiženým osobám zvláště v situaci, kdy je nutné použít drahé přístroje a vybavení, značné množství léčiv, protilátek a zdravotnického materiálu.

FN Brno a myslím, že i ostatní nemocnice, nemohou v současné době udržovat zvýšené zásoby drahých léčiv a zdravotnického materiálu z vlastního rozpočtu a nabízí se otázka, zda při hromadném příjmu postižených osob budou běžné zásoby léčiv a zdravotnického materiálu stačit a jestli situace umožní jejich průběžné doplňování.

Výše zásob léčiv a zdravotnického materiálu by měla odpovídat počtu možných obětí katastrofy, resp. kapacitě nemocnice při hromadném příjmu postižených osob. Taková výše zásob nemusí vždy odpovídat výši provozních zásob nemocnice. Navíc přitom vzniká požadavek na průběžné obnovování těchto zásob – pravidelné kontroly a doplňování po jejich uvolnění do běžné spotřeby.

Dodatečné náklady mohou vzniknout při provádění dekontaminace postižených osob na příjmu, protože nelze předpokládat, že všichni postižení budou hromadně dekontaminováni na místě katastrofy – mohou se dopravit do nemocnice vlastními prostředky a ohrozit tím další pacienty i personál nemocnice.

Spolupráce se složkami IZS pro nás představuje především koordinaci činnosti se zdravotnickou záchrannou službou, která je podle mého názoru dobrá a fungující. Spolupráce s HZS, jednotkami požární ochrany a Policíí ČR probíhá převážně v běžném provozu při řešení praktických otázek požární ochrany a při ochraně majetku a osob. Podle mého názoru by HZS kromě provádění požárních kontrol mohl mnohem více působit také výchovně, tzn. radou, pomocí a školením v místech zvýšeného nebo vysokého požárního nebezpečí.

Ve svém příspěvku jsem chtěl stručně upozornit na některé otázky související s řešením případných katastrof z hlediska nemocnice, protože někdy se zdá, že se předpokládá schopnost nemocnice vyřešit danou situaci samostatně a vlastními prostředky.

Závěrem mi dovoluji seznámit Vás s významným příspěvkem k vyšší připravenosti FN Brno na různé katastrofy, kterým je otevření nového Transfúzního oddělení a krevní banky na pracovišti FN Brno v Bohunicích.